

Fritid for alle **- fra prosjekt til praksis**

Forord

Siden begynnelsen av 1980 årene har det vært en overordnet sosialpolitisk målsetning i Norge å sikre ”full deltakelse og likestilling” også på fritidsarenaen. Bruk av tradisjonelle støttekontakter kan være et godt tiltak for mange, men imøtekommer ikke den enkeltes behov for nettverk og tilhørighet i en selvvalgt fritidsaktivitet. For å møte denne utfordringen fikk Kristiansand kommune og tjenesten Fritid med Bistand høsten 2006 en forespørsel fra Sosial- og helsedirektoratet om å være et faglig knutepunkt for fagfeltet ”støttekontakt, kultur- og fritidsdeltakelse” i kommunene. Utgangspunktet var føringene i Stortingsmelding nr 25 (2005-2006) Mestring, muligheter og mening. Målsetningen var å sikre kommunene oppfølging i arbeidet med å videreutvikle og styrke støttekontakttjenesten.

Utviklingsprosjektet ”Fritid for alle” ble lansert i Kristiansand i juni 2007 og har blitt gjennomført i et nært samarbeid med Helsedirektoratet. I prosjektperioden har det vært en overordnet målsetning å sikre informasjon, veiledning og være diskusjonspartner for andre kommuner. Prosjektet ble avsluttet i desember 2010. Denne rapporten tar for seg veien fra prosjekt til praksis med utgangspunkt i prosjektets målsetninger og presenterer utgangspunkt, prosess og muligheter for videreutvikling.

Kristiansand 13. september 2011

Anders Midtsundstad

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	6
Prosjektbeskrivelse	7
Resultater	7
Gjennomføring	10
Erfaringer	14
Litteraturliste	16

Sammendrag

Utviklingsprosjektet "Fritid for alle" har blitt gjennomført som et ledd i Helsedirektoratets arbeid med å styrke arbeidet på feltet "Støttekontakt, kultur- og fritidsdeltakelse". Det overordnede målet for satsningen har vært å bidra til å sikre at flere kommuner kan tilby tjenesten støttekontakt innenfor tre hovedløsninger:

- Individuell støttekontakt
- Deltakelse i en aktivitetsgruppe
- Et individuelt tilbud i samarbeid med en frivillig organisasjon

Mange kommuner har tatt utfordringen. Av 63 kommuner og bydeler som har deltatt i fylkesvise faglige nettverkene tilbyr 90 % deltakelse i en aktivitetsgruppe, mens 50 % sikrer et individuelt tilbud i samarbeid med en frivillig organisasjon. Halvparten av disse kommunene forteller også at de planlegger en styrkning av støttekontakttjenesten ved å tilby tjenesten innenfor de to nye hovedløsningene. De faglige nettverksatsningen blirpekt på som viktig. Alle kommunene som deltok i nettverkene har i løpet av våren 2011 takket ja til å delta videre når disse nå skal følges opp som selvdrevne nettverk av kommunene selv.

Praksisfeltet er i endring, og veien videre skal bl.a. sikres gjennom en videreføring av nettstedet www.fritidforalle.no. Nettstedet vil få en sentral rolle med å formidle kunnskap og erfaringer på fagfeltet i årene fremover.

Prosjektbeskrivelse

”Fritid for alle” ble etablert med et ønske om å realisere idealene om en aktiv og meningsfylt tilværelse sammen med andre. Støttekontakttjenesten er avgjørende for å kunne sikre deltakelse i selvvalgte kultur- og fritidsaktiviteter. For å oppnå dette var det en forutsetning å ta utgangspunkt i den enkeltes ønsker og behov.

For å kunne realisere dette, ble kommunene oppfordret til å videreutvikle sin støttekontakttjeneste slik at en bedre kunne møte utfordringen om å utforme et fritidstilbud basert på den enkeltes ønsker, behov, forutsetninger og kanskje drømmer. I hefte ”Sammen med andre – nye veier for støttekontakttjenesten” som Sosial- og helsedirektoratet (2007) sendte ut til alle landets kommuner ved lanseringen av satsningen, ble det pekt på at støttekontakttjenesten kunne organiseres innenfor de tre hovedløsningene.

Arbeidet med å styrke og videreutvikle støttekontakttjenesten i tråd med en slik målsetning har vært den overordnede intensjonen med dette utviklingsprosjektet. Dette gjenspeiles i prosjektets tre effektmål:

- Et flertall av kommunene i Norge har organisert tjenestetilbudet støttekontakt slik at en sikrer muligheten til å gi et tilbud innenfor løsningene individuell støttekontakt, deltakelse i en aktivitetsgruppe og et individuelt tilbud i samarbeid med en frivillig organisasjon
- Nettstedet www.fritidforalle.no har en sentral rolle som kunnskapsformidler knyttet til fagfeltet ”Støttekontakt, kultur- og fritidsdeltakelse”
- Fagutviklingen videreføres av de regionale nettverkene som er etablert av samarbeidskommunene som knyttes til prosjektet

Disse effektmålene er utgangspunktet for disponeringen av rapporten for å kunne vise den endringen prosjektet har ført til i praksis.

Resultater

Støttekontaktvirksomheten i Norge startet i 1955 og hadde som mål å engasjere ”støttekontakter” til barn og ungdom som trengte spesiell hjelp og støtte. Dette var voksne

som skulle gi kameratskap, kontakt og ellers være til hjelp i forbindelse med problemer på skolen. Den gang som i dag var en opptatt av å sikre den enkelte mulighet til å delta i samfunnslivet. Utfordringen var mangel på fagfolk og metoder. Bruken av støttekontakter var et forsøk på å løse datidens utfordringer (Rosenlund og Wrånes 1983).

Fra 1970-årene ble bruken av støttekontakter utvidet i tråd med de sosialpolitiske reformene med økt fokus på å legge forholdene til rette for økt deltakelse i samfunnet for funksjonshemmede. Integrering i nærmiljøet og det vanlige kulturlivet ble et overordnet og langsiktig mål overfor mennesker med en funksjonshemming. Betegnelsen støttekontakt var derimot ikke nevnt i noe lovverk på dette tidspunkt. Forklaringen på dette handler om at støttekontakter ikke var tatt i bruk i Norge da det aktuelle lovverket trådte i kraft. Først i 1993 ble bruk av støttekontakt nevnt i norske lover.

Lovbestemmelsene om støttekontaktvirksomhet kom inn i lov om sosiale tjenester og lov om barneverntjenesten. Det ble med dette et hjelpetiltak som kommunene ble pålagt å ha, og har utviklet seg til å bli et av de mest brukte tiltakene.

Tjenesten støttekontakt har utviklet seg i takt med samfunnsutviklingen og innholdet i sosialpolitikken. Bergh (2000) peker på tre sammenvirkende samfunnsendringer som kan danne et bakgrunnsteppe for å forstå fremveksten av tiltaket:

- Kvinners overgang fra hjemmearbeid til yrkesarbeid fra slutten av 1960-tallet
- Gradvis nedbygging av institusjonene for funksjonshemmede
- En ny forståelse av funksjonshemmede menneskers demokratiske rettigheter som likeverdige samfunnsmedlemmer (Bergh 2000:8)

Tjenestetilbudet støttekontakt har i over 50 år blitt brukt slik at en engasjerte en person i forhold til en bruker. Det er først i løpet av de siste 20 årene at en i kommunene i økende grad har tatt i bruk støttekontakter overfor flere brukere i gruppe (Midsundstad 1992, Soldal 2003). I samme tidsrom har en også fått nye ordninger som brukerstyrte personlige assistenter og bruk av fritidskontakter som kan dekke samme behov.

Kommunene har i økende grad blitt oppfordret til å sikre flere personer deltakelse i frivillige organisasjoner. Bruk av støttekontakter har blitt et sentralt virkemiddel for å nå en slik målsetning. Mange kommuner har tatt i bruk arbeidsmetoden "Fritid med Bistand"

for å kunne sikre enkeltpersoner et tilbud i tråd med en slik målsetning i løpet av de siste årene. Synet på barn, unge, voksne og eldre som får innvilget et vedtak om støttekontakt har endret seg i tidsperioden hvor tjenestetilbudet støttekontakt har blitt benyttet (Soldal 2003, Midsundstad 2005). Den rådende forståelsen av målgruppene som en ønsker å sikre et tilbud innenfor feltet ”støttekontakt, kultur- og fritidsdeltakelse” er en viktig bakgrunnskunnskap for å forstå fortiden, men også for å reflektere over hvordan tjenesten vil utvikle seg i fremtiden.

Helsetilsynet gjennomførte i 2007 et nasjonalt tilsyn med tjenestene støttekontakt og avlastning som synliggjorde store utfordringer. I hele 61 av de 66 undersøkte kommunene avdekket fylkesmennene svikt på et eller flere av områdene de undersøkte (Helsetilsynet 4/2008). Tilsyn som er gjennomført i kommuner i årene etter, viser at det innenfor støttekontakttjenesten fortsatt er store mangler når det gjelder lovens krav om informasjon, tildeling og iverksetting av tiltak. I mange kommuner gis det heller ikke god nok opplæring og oppfølging av tjenesteytere som engasjeres.

Støttekontakttjenesten omtales ofte som én tjeneste i kommunen, men både i små og store kommuner har tjenesten ofte blitt organisert slik at ansvaret er fordelt på flere enheter etter brukeres alder, diagnose eller distrikt. Det er sjeldent organisert noe formalisert samarbeid mellom de som tilrettelegger støttekontakttjenesten.

Gjennom utviklingsprosjektet ”Fritid for alle” har det blitt pekt på betydningen av å styrke organiseringen av støttekontakttjenesten hvor det legges vekt på:

- å organisere støttekontakttjenesten i en enhet eller å finne en organisatorisk løsning som sikrer samarbeid
- å styrke bemanningen slik at en kan sikre alle et vedtak innenfor de tre hovedløsningene eller ved å kombinere bruken av dem
- å etablere samarbeid med nabokommuner

Disse faktorene kjennetegner kommunene som har kommet lengst i sin prosess med å styrke og videreutvikle tjenestetilbudet i tråd med Helsedirektoratets anbefalinger.

Gjennom vårt arbeid med å følge opp kommunene erfarer vi at de trenger minst et årsverk i utførerleddet for å organisere støttekontakttjenesten pr.10.000 innbyggere om de som får innvilget et vedtak skal sikres valgmuligheter innenfor de tre hovedløsningene.

Praksiserfaringer synliggjør at kommunenes organisering av ressursbruk har større betydning enn økonomisituasjonen i den enkelte kommune. Mange kommuner som har tatt i bruk de tre hovedløsningene erfarer at bruk av individuelle støttekontakter er dyrest. Dette til tross for at de andre hovedløsningene krever en økning i stillingsressursen knyttet til medarbeidere som skal organisere tilbudet. Forklaringen på dette er todelt:

- flere kan gis et tilbud som er tidsbegrenset fordi en gjennom vedtaket får bistand inn i et varig nettverk
- tiltak som sikrer den enkelte oppfølging frem til deltakelse i ordinære organisasjoner og bruk av aktivitetsgrupper, reduserer bruk av individuelle støttekontakter

De fleste kommuner bruker i dag sine ressurser på en måte som var tjenelig når individuelle støttekontakter var den eneste løsningen. Dette hindrer bruken av tredelt løsning fordi en da mangler ressurser i utførerleddet til å kunne organisere tilbud i tråd med den enkelte sine ønsker. Vi ser at kommuner som organiserer sin tjeneste slik at det kun finnes midler til å rekruttere individuelle støttekontakter også har utfordringer med å gi tilstrekkelig opplæring og oppfølging til tjenestens oppdragstakere.

Gjennomføring

Det har vært en viktig oppgave for prosjektet å drive informasjonsarbeid, veilede og være samtalepartnere overfor ansatte i andre kommuner. Nettstedet www.fritidforalle.no og nettverksatsningen har vært viktige aktiviteter i dette arbeidet for oss to som har vært engasjert i prosjektet. Vi har fått lov til å være med på en utvikling av et fagfelt som først og fremst skyldes den store innsatsen som er blitt gjort av dyktige og engasjerte ansatte i praksisfeltet.

Informasjons- og veiledningstjeneste

Vi har under hele prosjektperioden deltatt på planleggingsmøter og konferanser der flere kommuner og bydeler har gått sammen for å videreutvikle støttekontakttjenesten. Videre

har vi deltatt med presentasjoner på konferanser i regi av fylkesmennene, fylkeskommuner, brukerorganisasjoner, frivillige organisasjoner og andre hvor en har lagt vekt på å samle mennesker som er opptatt av ulike temaer knyttet til feltet ”støttekontakt, kultur- og fritidsdeltakelse”. Antall kommuner og bydeler som ønsker å bruke oss som veiledere og samtalepartnere har økt gjennom prosjektperioden. Dette handler om at en endring av støttekontakttjenesten i tråd med anbefalingene er tidkrevende. Vi erfarer at en omorganisering som krever endringer i bruk av ressursene tar flere år i de fleste kommuner.

Mange kommuner har tatt kontakt med et ønske om råd og veiledning når det gjelder å omorganisere eller styrke sin støttekontakttjeneste. Vi erfarer samtidig at det gir gode resultater når slike utviklingsprosjekter gjennomføres i et samarbeid hvor en regionalt ønsker å styrke arbeidet. Det sikres en bedre forankring når arbeidet gjennomføres i et nært samarbeid med sentrale aktører i fylkeskommunen og hos fylkesmannen. Dette ser vi blant annet i Nordland hvor de vil styrke folkehelsearbeidet ved å innføre Helsedirektoratets tredelte løsning i fylkets kommuner. Et annet eksempel er samarbeidsprosjektet ”Aktiv fritid for alle” der 14 kommuner og bydeler samarbeider for å implementere bruk av arbeidsmetoden ”Fritid med Bistand” i kommunalt rusarbeid.

Nasjonal nettportal

På nettstedet www.fritidforalle.no har vi helt fra starten lagt vekt på å formidle kunnskap, erfaringer og nyhetsstoff knyttet til fagfeltet ”støttekontakt, kultur- og fritidsdeltakelse”, gjennom bl.a. reportasjer, artikler og kurstilbud.

Synovate gjennomførte høsten 2009 en undersøkelse på oppdrag for Helsedirektoratet. Målgruppen for undersøkelsen var kontaktpersoner for kommuner som deltar i fylkesvise faglige nettverk for støttekontakttjenesten, og et representativt utvalg av personer som har ansvaret for utvikling og drift av støttekontakttjenesten i kommuner som ikke deltar i disse nettverkene. Funn fra denne undersøkelsen synliggjorde betydningen av å markedsføre nettstedet i kommuner som ikke deltar i nettverksatsningen. Etter undersøkelsen har det blitt arbeidet for å sikre økt oppmerksom rundt satsningen og

nettstedet overfor kommuner som ikke deltar i nettverkene. Her har deltakerne i de fylkesvise faglige nettverkene deltatt aktivt.

I en ny spørreundersøkelse som er sendt ut av oss til en deltaker i hver av de 63 kommuner og bydeler som har deltatt på nettverksamlingene frem til nyttår opplyser 92 % at de kjenner nettstedet godt, og 90 % opplever at nettstedet er nyttig for deres arbeid. 82 % av de som fikk tilsendt spørreundersøkelsen har svart på undersøkelsen (Fritid for alle 2011).

Innholdsmengden på nettstedet gjør at dagens organisering har blitt uoversiktlig. Dette gjelder både for de som besøker nettstedet og for oss som legger ut informasjon. For å sikre bedre brukertilgjengelighet, vil nettstedet få en ny plattform i løpet av 2012. Her vil vi legge vekt på å emnebasere innholdet for å gjøre det mer oversiktlig.

Vi ser flere muligheter for å utvikle nettstedet videre og ikke minst bidra til å sikre økt delaktighet. Vi erfarer at ansatte innenfor støttekontaktjenesten, forskere, representanter fra brukerorganisasjoner, frivillige organisasjoner og andre sentrale aktører som har meninger knyttet til feltet, setter pris på en plass hvor de kan formidle slik informasjon. Blant de som har skrevet blogger er barne-, likestillings- og inkluderingsministeren, sentrale forskere med tilknytning til fagfeltet og en rekke andre personer som på denne måten har ønsket å formidle erfaringer. Flere andre har sendt oss fagartikler som de ønsker å publisere på nettstedet. Dette bidrar på den ene siden til spennende innspill til videreutviklingen av fagfeltet, men betyr også mye for fagfeltets status.

Nettstedet har også en viktig funksjon som et nettverksforum for de regionale nettverkene der man kan legge ut informasjon, og formidle kontakt mellom nettverkene. Vi får mange positive tilbakemeldinger fra ansatte i kommuner og ulike kompetansmiljøer som forteller at innholdet på nettstedet har inspirert dem til å tenke nytt. Dette gjelder særlig hvordan en kan styrke og videreutvikle tjenestetilbudet overfor mennesker som trenger bistand, men også at kunnskapen som formidles bidrar til at det etableres kontakt mellom kommuner. Vi får også tilbakemeldinger om at innholdet på nettstedet brukes i

undervisning i ulike utdanningstilbud. Gjennom hele prosjektperioden har vi lagt vekt på å sikre at det ukentlig har blitt lagt ut nye reportasjer.

Regionale nettverk

Alle landets kommuner fikk en forespørsel om å delta i regionale nettverk som et ledd i arbeidet med å styrke og videreutvikle sin støttekontaktjeneste i 2007. Alle kommunene og bydelene som søkte om å bli med, fikk muligheten til å delta med inntil 2 deltakere i et av de 6 nettverkene. Prosjektet dekket reise- og oppholdsutgifter. Underveis i prosjektperioden har flere av nettverkene tatt inn nye kommuner fordi flere deltakere gir større muligheter for erfaringsutveksling. Når nettverket består av rundt 20 deltakere erfarer vi at det blir et tilstrekkelig mangfold i erfaringer samtidig som antallet tillater en god dialog. Vi har derfor gitt noen kommuner anledning til å bli med underveis for å sikre en deltakelse fra minst 10 kommuner.

64 kommuner og bydeler deltar i dag i nettverksatsningen. Av disse er alle landets 10 største kommuner, målt i innbyggerantall, representert. Representasjonen i nettverkene har en overvekt av befolkningsrike kommuner, men alle nettverkene har også deltakere fra både små og mellomstore kommuner. Nettopp dette mangfoldet av kommuner og bydeler har vist seg å være en styrke fordi dette nettverksarbeidet i stor grad handler om å kunne gi hverandre ideer og råd om hvordan en kan videreutvikle tjenesten i praksis.

Alle nettverkene har arrangert 6 halvårlige samlinger over to dager, og i løpet av siste del av prosjektperioden har det blitt arbeidet aktivt for å sikre at nettverkene kan fortsette som selvdrivne regionale nettverk etter prosjektperioden. I alle nettverkene er det engasjert en koordinator som har ansvaret for å planlegge aktiviteten i nettverket. Samtlige av disse legger vekt på betydningen av fortsatt å sikres en oppfølging fra "Fritid for alle". Under en samling for nettverkskoordinatorene uttalte en av dem det slik:

"Som nettverkskoordinator trenger jeg veiledning fra dere. Jeg trenger også at dere deltar på samlingene vi skal ha, slik at vi kan få informasjon om hva som skjer i landet og holde oss oppdatert. Dette er ikke minst viktig nå som det kommer et nytt lovverk. Nettverkene engasjerer til videre endring, men vi trenger noen som "leder" oss. Dere må fortsatt ha et ansvar for å holde oss sammen".

Nettverkskoordinatorene gjør en svært viktig innsats med å holde i gang arbeidet i nettverkene, men ordningen har vist seg å være svært sårbar ved sykdom og permisjoner når kun en person har ansvaret. For å sikre at de etablerte nettverkene blir videreført må det arbeides aktivt med å videreutvikle dagens organisasjonsform.

For å få frem status i nettverkskommunene rundt bruk av de tre hovedløsningene sendt vi ut en spørreundersøkelse våren 2011 til en nettverksdeltaker i hver av de 63 kommunene og bydelene som deltok i nettverkene når prosjektet ble avsluttet. På spørsmålet om hvilke hovedløsninger de tilbyr innenfor støttekontakttjenesten i dag fordeler svarene seg slik:

Individuell støttekontakt	100%
Deltakelse i en aktivitetsgruppe	88%
Et individuelt tilbud i samarbeid med en frivillig organisasjon	50%

Nærmere halvparten (48%) av de som besvarte spørreundersøkelsen forteller at deres kommune eller bydel planlegger å styrke støttekontakttjenesten i tiden fremover. Dette fordeler seg slik:

Individuell støttekontakt	8%
Deltakelse i en aktivitetsgruppe	68%
Et individuelt tilbud i samarbeid med en frivillig organisasjon	72%

I alle de seks regionale nettverkene har alle kommunene ønsket å delta og videreføre arbeidet i nettverkene. Undersøkelsen hadde en svarprosent på 82% (Fritid for alle 2011).

Erfaringer

Helsedirektoratets anbefalinger i forhold til den nye måten å organisere støttekontakttjenesten på er i ferd med å bli tatt i bruk i stadig flere kommuner. Perspektivet blir også presentert i flere nasjonale dokumenter som et satsningsområde. Dette har resultert i at kommuner har søkt å videreutvikle støttekontakttjenesten med midler fra for eksempel kommunalt rusarbeid, habilitering av barn og unge og folkehelse som utlyses nasjonalt eller regionalt. Det skjer mye på dette feltet, og arbeidet med å sikre at landets kommuner organiserer tjenestetilbudet i tråd med Helsedirektoratets anbefalinger fortsetter.

Under hele prosjektperioden har vi søkt et samarbeid med fagmiljøer i Sverige og Danmark. Målet har vært å få nye perspektiver på måten vi organiserer arbeidet med å tilrettelegge fritid for andre. Helt i starten av prosjektperioden deltok vi sammen med ansatte i Servicestyrelsen i Danmark og Socialstyrelsen i Sverige for å etablere det nordisk nettverk ”Aktiv fritid for alle”. Handicapenheden i Servicestyrelsen i Danmark har koordinatorsansvaret for dette nettverket som arrangerer årlige samlinger. Nettverket har lagt grunnlag for et verdifullt samarbeid mellom ansatte som arbeider med å tilrettelegge fritid i offentlig og frivillig regi i Danmark, Sverige og Norge. Vi har lært mye om hvordan en arbeider med å sikre økt deltakelse i foreningslivet i våre naboland, men har også fått være med å dele egne erfaringer. Dette siste har medført at 1 av 4 danske kommuner arbeider med å sikre inklusjon i fritidsorganisasjoner for ulike målgrupper ved hjelp av metoden ”Fritid med Bistand”.

Nettstedet www.fritidforalle.no har blitt en kunnskapsformidler til ansatte i kommunene som har ansvar for å styrke og videreutvikle støttekontaktjenesten. Nettstedet har utviklet seg til å bli praksisfeltets egen idébank hvor en kan lese om hvordan en løser ulike utfordringer innenfor dette fagfeltet. På denne måten har nettstedet også fått en viktig rolle med å formidle kontakt mellom kommunene, men også mellom kommuner og frivillige organisasjoner.

Nettstedet skal videreføres og vi ser nå behov for å styrke det journalistiske arbeidet for bedre å kunne formidle og dokumentere det viktige utviklingsarbeidet som nå er startet opp i mange kommuner. Det er også et mål å inspirere til å styrke arbeidet med å presentere eksempler på samarbeid mellom kommuner og tilsvarende samarbeid med frivillig sektor gjennom gode reportasjer.

Prosjektet har endret fagutviklingen av praksisfeltet gjennom de regionale nettverkene. Disse nettverkene har en viktig rolle regionalt. Mange av nettverkskommunene har også deltatt aktivt for å etablere nettverk lokalt og tatt initiativ til å holde seminarer. Alta kommune kan her trekkes frem som et eksempel. De fikk samhandlingsprisen i Finnmark i 2010 for sin innsats på feltet. Nettverkene ønsker også i fremtiden å bidra regionalt, om de får oppfølging gjennom ”Fritid for alle”.

Veien videre skal sikres gjennom nettstedet www.fritidforalle.no. Nettstedet, som også er nevnt i statsbudsjettet, skal styrkes og videreutvikles med mål om å bli en kvalitetsmessig god støtte for praksisfeltet. Både brukere og alle de som arbeider på ulike nivå med å tilrettelegge fritid for andre i frivillig og offentlig sektor, skal finne informasjon og inspirasjon.

Litteraturliste

- Bergh, S. (2000): Avlastning, støttekontakt og fritidsassistanse – status av behov og fornyelse. Brosjyre 1-0993/B. Sosial- og helsedepartementet.
- Fritid for alle (2011): Spørreundersøkelsen ”Fritid for alle 2011”.
- Helse- og omsorgsdepartementet (2010): Høringsnotat – forslag til ny kommunal helse- og omsorgslov.
- Helsetilsynet (2008): Avlastning og støttekontakt – tjenester med betydning for et bedre liv! Rapport nr 4.
- Midtsundstad, A. (1992): Voksenkontaktordningen – en målstyrt tiltaksmodell. Barnevernspedagogen nr 3.
- Midtsundstad, A. (2005): Tillit, mestring og selvoppfatning. Mastergradsoppgave i sosialt arbeid. NTNU.
- Rosenlund, L. E. og Wrånes, C. H. (1983): Støttekontaktarbeid blant barn og unge. Universitetsforlaget.
- Soldal, K. A. (2003): Støttekontakter. Soveputer eller ressurser i velferdstaten? Fagbokforlaget.
- Sosial og helsedirektoratet (2007): Sammen med andre – nye veier for støttekontakttjenesten. St.meld nr. 25 (2005-2006): Mestring, muligheter og mening.
- Sørensen L. B. (2009): Undersøkelse om ”www.fritidforalle.no”. Synovate.

